

U KOLAŠINU STOPA NEZAPOSLENOSTI 25,5 %

Deficit turističko-ugostiteljskog kadra

Različitim programima i mjerama aktivne politike zapošljavanja obuhvaćeno je skoro 250 nezaposlenih

Na evidenciji kolaškingskog biroa rada nalazi se 785 lica, sa stopom nezaposlenosti od 25,5 odsto. I u ovoj sjevernoj opštini nepovoljna je struktura nezaposlenih. Više od polovine su žene. U ponudi najviše učestvuje ne kvalifikovana radna snaga. Oko 50 odsto ih je sa srednjom stručnom spremom, sa diplomom fakulteta je 89 lica, od kojih je dvoje u zvanju mastersa.

■ STRUKTURA

Prema riječima šefa Biroa rada Kolašin Ranka Šćepanovića, na evidenciji se povećava broj visokoškola. Jedni se javljaju nakon odrađenog stručnog osposobljavanja, a drugi se prijavljuju za učešće u tom programu.

Među nezaposlenima mladih do 30 godina je 23 odsto, u dobi između 31 i 50 godina je 42 odsto, a starijih od 50 godina je 35 procenata.

"Iako ne masovno, ali, ipak, bilježimo zapošljavanja na izgradnji auto puta. Angažovani su mahom rukovodni građevinskim mašinama. Na sezonskim poslovima radilo je 170 lica sa naše evidencije", kaže Šćepanović, navodeći problem deficitarnosti turističko-ugostiteljskog kadra.

Ljetos nijesu mogli, dodaje on, odgovoriti brojnim zahtjevima poslodavaca iz primorskih opština. Nedostaja-

lo je radnika i za Ski-centar Kolašin.

"U ponudi nema dovoljno turističko-ugostiteljskih zanimanja ni za aktuelne potrebe Kolašina, a kamoli za nove hotele i centre, gdje je planirano otvaranje više od 300 novih radnih mjesta", objašnjava Šćepanović.

■ LICENCA

Rješenje je, kako kaže, u obukama i obrazovanju odraslih, koje će se sprovesti od naredne godine, kada Srednja stručna škola u Kolašinu dobije neophodnu licencu.

Različitim programima i mjerama aktivne politike zapošljavanja obuhvaćeno je skoro 250 nezaposlenih Kolašinaca.

Kroz osam javnih radova ove godine je angažovano 30 lica sa evidencije nezaposlenih. U program "Stop svoj ekonomiji" uključena su tri visokoškola iz Kolašina. U Pilot program "Osnaži me i uspiću" uključeno je 16 žena. Stručno osposobljavanje organizovano je za osam lica sa invaliditetom.

Šćepanović navodi da su tri osobe prošle obuku za računovođe, dva lica za turističke vodiče, po jedno za građevinske mašine i za vozača D kategorije.

Za obuku automehaničara i kasira na pumpi zainteresovani su poslodavci Kujović servise i benzinska pumpa Petrol Kolašin.

JOŠ NIJESU LIBERALIZOVANE MOGUĆNOSTI ZAPOSLENJA U NJEMAČKOJ PO INFORMACIJE U DIPLOMATSKA PREDSTAVNIŠTVA

I dalje putem medija i društvenih mreža, koje je nemoguće kontrolisati, pojedinci, firme ili organizacije netačno informišu građane o mogućnostima zapošljavanja u inostranstvu i obećavaju im zaposlenje i "sređivanje papira", uz finansijsku nadoknadu, kaže Gordana Vukčević

SR Njemačka trenutno ne planira da uvodi dodatne olakšice za zapošljavanje državljana koji nijesu iz članica Evropske unije. Najavljeno je da Njemačka donosi novi zakon o useljenskom. Kako je propis u ranoj fazi rasprave, to se još ne može govoriti o efektima njegove primjene. Znači, još nijesu liberalizovane mogućnosti zaposlenja u Njemačkoj.

"I dalje se, u raznim medijima i na društvenim mrežama, pojavljuju dezinformacije o uvođenju olakšica za zapošljavanje državljana iz zemalja koje nijesu članice Evropske unije, o potpunom ukidanju viza i drugim povoljnostima. Ovo se dešava ne samo u Crnoj Gori, već i u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji", kaže načelnica Odsjeka za EURES i međunarodno posredovanje u zapošljavanju mr Gordana Vukčević.

■ VIZA

Ona podsjeća da državljani Crne Gore od 1. januara 2016.

do 31.12.2020. mogu dobiti boravišnu dozvolu u Njemačkoj za sva zanimanja, obuke i pomoćne aktivnosti. Preduslov je obavezujuća ponuda za posao u Njemačkoj od strane poslodavca i ostali zakonski uslovi. Detalje o uslovima za dobijanje vize i samom postupku mogu se naći na sajtu Ambasade SR Njemačke (<https://podgorica.diplo.de/me-mne>).

Pored zakonske obaveze angažovanja Zavoda za zapošljavanje Crne Gore pri zapošljavanju naših građana u inostranstvu, Zavod se uključuje kako bi se minimizirale nepravilnosti i obmane naših građana pri nalaženju posla u drugoj državi i spriječe nelegalne migracije.

"Putem medija i društvenih mreža, koje je nemoguće kontrolisati, pojedinci, firme ili organizacije netačno informišu građane o mogućnostima zapošljavanja u inostranstvu i obećavaju im zaposlenje i "sređivanje papira", uz finansijsku nadoknadu. Građani

ili budu prevareni za taj iznos novca ili budu žrtve rada "na crno", finansijske ili radne eksploatacije u toj državi. I dezinformacije o viznim olakšicama treba posmatrati u tom kontekstu", smatra Vukčević.

Kako naglašava, bez obzira u koju zemlju se putuje ili se želi naći zaposlenje, informacije o viznom režimu treba pribavljati jedino i isključivo u diplomatsko-konzularnim predstavništvima (DKP) tih država i sve informacije dobijene drugim putem, provjeriti u DKP-u.

■ VODIČ

Radi maksimalne zaštite naših građana i pomoći ukoliko razmišljaju o odlasku u inostranstvo, urađen je i vodič "Kako se zaštititi prilikom zapošljavanja u inostranstvu?" koji se nalazi na sajtu Zavoda.

Vukčević podsjeća da Zavod direktno ne posreduje između crnogorskih državljana i inostranih poslodavaca, kao što to radi u Crnoj Gori. Uloga Zavoda

EUROSTAT: U EU NAJNIŽA STOPA NEZAPOSLENOSTI OD 2000

NAJMANJE NEZAPOSLENIH U ČEŠKOJ

Eurostat, Statistički zavod EU, za septembar je zabilježio najnižu stopu nezaposlenosti za EU28 od početka izrade EU mjesečnih izvještaja o nezaposlenosti u januaru 2000. Stopa nezaposlenosti u EU28 u septembru 2018. iznosila je 6,7% i stabilna je u odnosu na avgust,

a niža u odnosu na 7,5% u septembru 2017.

Stopa nezaposlenosti u euro zoni (EA19) u septembru je iznosila 8,1% i niža je u odnosu na 8,9% u septembru 2017. Ovo je i dalje najniža zabilježena stopa u euro zoni od novembra 2008.

Eurostat procjenjuje da je u septembru 2018. u EU28 bilo nezaposleno 16,6 miliona muškaraca i žena, od čega je 13,2 miliona bilo u euro zoni. U poredenju sa septembrom 2017. nezaposlenost je opala za 1,8 miliona u EU28, a za 1,3 miliona u euro zoni.

Traženi inženjeri, medicinari, metalci

Njemački poslodavci najviše traže sljedeća zanimanja: inženjeri i IT specijalisti, metalni radnici i električari, hotelsko i restoransko osoblje, doktori medicine, medicinske sestre, domaćice i njegovatelji za starije osobe. Zahtjevi za većinu za-

nimanja su: uspješno završeno obrazovanje (akademsko/neakademsko), znanje njemačkog jezika, često i znanje engleskog jezika, radno iskustvo, motivacija, kapacitet za timski rad, spremnost da se stiču nove vještine, dopadljiv CV.

prilikom posredovanja pri zapošljavanju u inostranstvu je, da prije svega, informiše naše građane o mogućnostima, kao i o pravima i obavezama.

“Propisani uslovi za neko radno mjesto i sam izbor kandidata u nadležnosti su inostranog poslodavca. Javne službe za zapošljavanje iz inostranstva nam se obraćaju samo za deficitarnu radnu snagu, za radnu snagu koja nedostaje na njihovim evidencijama nezaposlenih lica. Traži se kadar sa iskustvom i, u skoro svim slučajevima, sa znanjem jezika te države. Nivo znanja jezika zavisi od vrste poslova koja se obavlja”, ističe Vukčević.

■ SARADNJA

Veliki broj informacija o mogućnostima zapošljavanja

u inostranstvu, brošure, prezentacije, uputstva se mogu naći na sajtu Zavoda - <http://www.zzzcg.me/o-zaposljavanju-u-inostranstvu/>.

Zavod, kada je u pitanju zapošljavanje u inostranstvu, najaktivniju saradnju ima sa Federalnom agencijom za zapošljavanje SR Njemačke i institucijom u okviru ove agencije koja se bavi zapošljavanjem stranih radnika - Centralnom posredničkom kancelarijom za strane radnike i stručnjake iz inostranstva.

Postoji stalna mogućnost apliciranja za posao u Njemačkoj slanjem radne biografije Centralnoj posredničkoj kancelariji za strane radnike i stručnjake iz inostranstva.

KOJ, NAJVIŠE U GRČKOJ

Među državama članicama, u septembru 2018. najniže stope nezaposlenosti zabilježene su u Češkoj (2,3%), Njemačkoj i Poljskoj (obje po 3,4%). Najviše stope nezaposlenosti su bile u Grčkoj (19%) i u Španiji (14,9%).

U poređenju s prethodnom godinom, stopa nezaposleno-

sti je smanjena u 27 država članica, a ostala na istom nivou u Estoniji. Najveći pad nezaposlenosti zabilježen je na Kipru (sa 10,2% na 7,4%), u Hrvatskoj (sa 10,5% na 8,2%), u Grčkoj (sa 20,9% na 19%), u Portugalu (sa 8,5% na 6,6%) i u Španiji (sa 16,7% na 14,9%).

PRAVA IZ OSIGURANJA ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Novčana naknada za više od 9.000 korisnika

Za devet mjeseci ove godine usmjereno je ukupno 8.740.498,33 eura

Foto: Dejan Lopčić

Zavod za zapošljavanje, Podgorica

Nakon prestanka radnog odnosa nezaposleno lice ima pravo, po osnovu osiguranja za slučaj nezaposlenosti, na novčanu naknadu, pod određenim uslovima. Za vrijeme korišćenja naknade obezbijeđeno je pravo na zdravstveno i penzijsko invalidsko osiguranje.

U Crnoj Gori ovo pravo, u prosjeku, mjesečno koristi 9.366 nezaposlenih lica. Novčana naknada iznosi 40% minimalne zarade, utvrđene zakonom (77,20 eura). Za novčanu naknadu za devet mjeseci 2018. godine usmjereno je ukupno 8.740.498,33 eura. Na iznos novčane naknade obračunavaju se i plaćaju doprinosi za zdravstveno i penzijsko - invalidsko osiguranje.

■ USLOVI

Uslovi za sticanje prava, ostvarivanje i prestanak, dužina trajanja, visina novčane naknade i ponovno sticanje prava na novčanu naknadu utvrđeni su Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

Pravo na novčanu naknadu ima osiguranik koji prije prestanka radnog odnosa ima staž osiguranja od najmanje 12 mjeseci neprekidno ili sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci, kojem je radni odnos prestao bez njegove saglasnosti ili krivice i ako se prijavi Zavodu za zapošljavanje i pod-

nese zahtjev u zakonom propisanom roku.

Osnovni kriterijum za utvrđivanje perioda za koje vrijeme nezaposlenom licu, nakon prestanka radnog odnosa, pripada novčana naknada, jeste prethodno ostvarena dužina staža osiguranja. Minimalni period za koji se isplaćuje novčana naknada je tri mjeseca (za osiguranike sa stažom osiguranja od jedne do pet godina), a maksimalni 12 mjeseci (za osiguranike sa više od 25 godina staža osiguranja).

■ IZUZETAK

Izuzetak čini nezaposleno lice, koje ima više od 35 godina staža osiguranja i nezaposleno lice koje ima više od 25 godina staža osiguranja, a roditelj je lica koje, u skladu sa zakonom, ostvaruje pravo na ličnu invalidninu, kojima pravo

na novčanu naknadu traje do ponovnog zaposlenja, odnosno do nastupanja nekog od prava za prestanak tog prava.

Takođe, novčana naknada pripada invalidu II, odnosno III kategorije, koji nije korisnik privremene naknade po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju i licu sa invaliditetom, bez obzira na ostvareni staž osiguranja, dok čeka na zaposlenje, odnosno do nastupanja nekog od osnova za prestanak prava na novčanu naknadu u skladu sa zakonom.

Izuzetno, invalidu rada II i III kategorije, saglasno Zakonu o dopunama Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, počev od 1. januara 2014. godine, pripada pravo na novčanu naknadu u iznosu najniže penzije u Crnoj Gori utvrđene Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju (125,63 eura).

Najveći broj korisnika naknada u Beranama, Podgorici, Rožajama

Najveći broj korisnika novčane naknade je u Beranama (2.037), Podgorici (1.148), Rožajama (872), Bijelom Polju (813), Nikšiću (683), Pljevljima (530). Upravo ova ciljna grupa u fokusu je aktivnosti Zavoda za zapošljavanje. Kroz

programe i razne mjere korisnici naknade nastoje se izvući iz pasive i ponovo vratiti na tržište rada. Uključeni su u informisanje, savjetovanje, obrazovanje i osposobljavanje, javne radove, te sezonsko zapošljavanje.